Cēsu Mākslas festivāls 2020

Mākslas festivāla “Cēsis 2020” uzmanības fokusā ir skaņa. Tas tiks atklāts jau šajā sestdienā, 25.jūlijā, plkst.16.00.

“Pārsteidzošā kārtā mums ir izdevies noorganizēt festivālu tikpat bagātu programmas ziņā, kā tas ir bijis katru gadu, ar vizuālo sadaļu ne mazāku kā citus gadus, ar pilnu muzikālo programmu, ieskaitot lielo koncertu Pils parkā, ar kino seansiem un ar teātra Grand Prix skati. Un, galvenais, nekas no tā nebūs attālināti un digitāli. Viss būs klātienē un ar īstiem mākslas darbiem un notikumiem, bet maksimāli ievērojot piesardzības pasākumus un norādes, kas no valsts un epidemiologu puses dotas kultūras pasākumu rīkotājiem. Pateicoties mūsu partneru un atbalstītāju stabilitātei un ticībai, un ar maksimālu atbildības sajūtu pret sabiedrības veselību, centīsimies pamazām atgriezties mākslas un mūzikas pasaulē, kas līdz šim bijusi ‘iesaldēta’,” šī gada programmu piesaka Juris Žagars.

Pilna programma skatāma **ŠEIT.**

“Festivāls vienmēr ir bijis niansēts, lielā platībā, to nekad nav raksturojusi neracionāla drūzmēšanās. Tas ļauj arī mums kā festivāla ilggadējam atbalstītājam sniegt atbalstu un neatkāpties no iespējas ļaut festivālam notikt arī šogad, vienlaikus apzinoties, ka festivāls un mūsu pašu aktivitāte festivālā būs citāda, daudz lielāku uzmanību veltot piesardzībai. Visam pāri – atbilstoši laikam un iespējām meklējam veidus, kā festivāla

norisē dot iespēju sevi parādīt jaunajiem Mākslas akadēmijas studentiem. Ar SEB bankas atbalstu arī ikgadējā Latvijas Mākslas akadēmijas SEB stipendijas izstāde bija skatāma attālināti un tā bija vīrusa izplatības laikā pirmā digitālā izstāde. Šobrīd, jau uz festivāla laiku Cēsīs, mums ir iespēja labākos no labākajiem atvest arī uz Cēsīm. Festivāla izstādes atklāšanas dienā mēs ar prieku arī paziņosim SEB stipendijas ieguvēju," norāda SEB bankas valdes priekšsēdētāja Ieva Tetere.

"Nevienu brīdi nebijām iedomājušies, ka festivāls varētu nenotikt! Neskatoties uz pandēmijas radītajām grūtībām, kas skārušas visus, finansējumu festivālam nodrošinājām līdzšinējā apjomā, jo māksla cilvēkiem ir vajadzīga un arī klātesamības forma ir ļoti svarīga! Cilvēki varēs atnākt, aplūkot, iedziļināties un "pazust" sajūtās un mākslā!" pārdomās dalās ģenerālsponsora Latvijas Mobilais Telefons viceprezidente Laura Keršule.

Cēsu Laikmetīgās mākslas centrā no 25. jūlija līdz 28. augustam būs skatāma vizuālās mākslas izstāde "Skaņa, ko redzam. Telpa, ko dzirdam", kurā piedalīsies mākslinieki Kaspars Groševs, Pēteris Līdaka, Artūrs Punte & Jēkabs Voļtovskis, Krišs Salmanis, Kristaps Ģelzis & Ģirts Bišs (kuratores: Daiga Rudzāte, Žanete Skarule). Izstāde mēģinās atklāt skaņas daudzietilpīgo dabu un teju bezgalīgi daudzveidīgo ietekmi cilvēka iztēles laukā, vienlaikus pievēršot uzmanību tam, cik ietekmīga telpas sastāvdaļa ir tās skaņa, kļūstot par asociatīviem nospiedumiem atmiņā. Robeža starp realitāti un iztēli ir ļoti trausla. Izstādes naratīvs iecerēts kā savstarpēji papildinošu pieredžu kopums, kur katrs nākamais eksponāts savā veidā turpina iepriekšējā aizsākto stāstu. Ekspozīcijā iekļauts arī skaņas objekts "Planētas detokss un dziedināšana", kas tapis sadarbībā ar mākslas un kultūras portālu Arterritory.com un veltīts lielajiem jautājumiem, kurus aktualizējusi krīze. Būtiski uzsvērt, ka lielākā daļa no izstādes objektiem radīti īpaši ekspozīcijai "Skaņa, ko redzam. Telpa, ko dzirdam". Izstādes scenogrāfiju veido Martins Vizbulis.

Festivāla atklāšanā, 25. jūlijā, Gaujas krastos pie Cēsīm gaidāms muzikāli performatīvs piedzīvojums "Kamēr... peld". Jauniešu koris "Kamēr.." un tā mākslinieciskais vadītājs un diriģents Aivis Greters pēc ilgāka pārtraukuma atsāk koncertdzīvi un savā 30. gadu jubilejas vasarā uzstājas Cēsu Mākslas festivāla atklāšanas koncertā ar īpašu a cappella programmu. Garais klusēšanas periods ir ļāvis smelties iedvesmu Latvijas dabas skaistumā, par ko mūzikā radoši izteikušies izcili latviešu mūsdienu komponisti: Pēteris Vasks, Ēriks Ešenvalds, Rihards Dubra, Andris Dzenītis, Selga Mence, Valts Pūce u.c. Programma iekrāsos latvisko un garīgo cilvēku – tā pārdomas par sevi un pasauli visapkārt.
Muzikāli performatīvais piedzīvojums norisināsies Gaujas kreisajā krastā – posmā no Cēsu tilta līdz Žagarkalna kempinga pludmalei.

Festivāla mūzikas programmu papildinās 31. jūlijā kormūzikas koncerts Cēsu Sv. Jāņa baznīcā "Paradīzes dziedājumi. Brukners un latvieši" Sigvarda Kļavas vadībā. Latvijas Radio kora, ērģelnieces Kristīnes Adamaites un arfistes Jekaterinas Suvorovas veidotajā programmā sasaucas dažādu laikmetu garīgā mūzika – no Vīnes izcilā 19. gadsimta

klasiķa Antona Bruknera sakrālajiem darbiem korim un ērģelēm līdz latviešu mūzikas virsotnēm – Maijas Einfeldes, Tālivalža Ķeniņa un Santas Ratnieces emocionāli piesātinātajiem opusiem. Ja Brukners savus garīgos ideālus meklējis Svēto rakstu latīņu tekstos, tad Santa Ratniece pievērsusies "Paradīzes" dziedājumiem" no Dantes "Dievišķās komēdijas" itāliski. Mēs esam tik dažādi, taču šīs lūgšanas spēj mūs vienot.

8. augustā būs Cēsīs būs lielais brīvdabas notikums "Mēmais melnbaltais un Šostakovičs", kur vakara pirmajā daļā skanēs Dmitrija Šostakoviča 1933. gadā komponētais Pirmais klavierkoncerts, ko raksturo bagātīgs un atjautīgs muzikālu citātu un parodiju izmantojums, sākot ar Ludviga van Bēthovena "Apasionātu" un beidzot ar dziesmiņu "Ak, mans mīļais Augustiņ". Koncerta pirmatskaņojumā klavieru solo spēlēja pats autors, bet 8. augusta vakarā dzirdēsim mūsu izcilā virtuoza Reiņa Zariņa interpretāciju.
Vakarā otrajā daļā Artura Maskata un Andra Pogas mūzikas kompilācijas LNSO orķestrim saspēlēsies ar Bastera Kītona mēmo komēdiju "Šerloks jaunākais".

Dmitrijs Šostakovičs jaunībā – 20. gadsimta 20. gados – piepelnījās kā tapers – uz klavierēm pavadīja mēmo filmu seansus. Arī pašā filmā "Šerloks jaunākais" darbojas tapers, kurš muzikāli pavada uz ekrāna notiekošo. Viņa vietā iztēlojoties jauniņo Šostakoviču, vakara muzikālais un kinematogrāfiskais līmenis saplūdīs, kļūstot par vienotu mākslas pieredzi. Filmas muzikālo pavadījumu Arturs Maskats un Andris Poga radījuši īpaši šim vakaram, izmantojot Dmitrija Šostakoviča jaunības gadu darbus, kas gan stilistiski, gan noskaņu un asociāciju ziņā sasaucas ar Kītona filmu. Komponista 30. gadu mūzika kinofilmām, teātra izrādēm, kā arī baleti un džeza svītas ir ārkārtīgi asprātīga, vitāla, ar spožu teatralitātes nervu apveltīta, tā ir arī ļoti ekspresīva un vārda vispilnīgākajā nozīmē kinematogrāfiska. Paralēli Šostakovičam kā atgādinājums par filmas darbības vidi ieskanas arī amerikāņu komponista Skota Džoplina regtaims Original Rags.

Jāpiebilst, ka Bastera Kītona mēmā komēdija "Šerloks jaunākais" ir kino klasikas šedevrs, kas licis smieties jau daudzām paaudzēm. Tā stāsta par kino mehāniķi, kurš visvairāk par visu pasaulē vēlas kļūt par privātdetektīvu un atrisināt dažādus noziegumus.

Ar festivāla patrona SEB bankas atbalstu tapusi un Cēsu Alus brūzī būs skatāma Latvijas Mākslas akadēmijas SEB stipendija gleznie cībā izstāde "Dienaskārtība", kas COVID-19 laikā bija aplūkojama virtuāli. Katru gadu SEB stipendijas konkursam ir kāda noteikta tēma. Studentu uzdevums ir tēmas aktualitāti atspoguļot mākslas darbā. 2020. gada konkursa tēma ir dienaskārtība, vedinot studentus kritiski un analītiski domāt par mediju ietekmi uz personisko un sabiedrisko domu, raudzīties, kā ziņas un sociālie tīkli nosaka auditorijai par ko, nevis ko domāt. Konkursa dalībnieki piesaka savu dienaskārtību – personiski, valstiski vai globāli aktuālus jautājumus –, par ko padomāt skatītājiem. Izstādes atklāšanā tiks izziņots konkursa laureāts, kuram tiks piešķirta stipendija, kā arī iespēja apmeklēt kādu no Eiropas laikmetīgās mākslas mesām un piedalīties kādā attiecīgās pilsētas radošajā darbnīcā.

No 14. līdz 23. augustam norisināsies tradicionālā Cēsu festivāla teātra izrāžu skate GRAND PRIX, kurai pagājušās sezonas izrādes-izcilības ir atlasījusi teātra kritiķe Zane Radzobe. Koncertzālē "Cēsis" būs skatāms Latvijas Nacionālā teātra iestudējums – Juhas Jokelas "Finlandizācija" Valtera Sīļa režijā, Dailes teātra iestudējums – Floriana Zellera "Māte Intara Rešetina režijā un JRT iestudējums "Bītlu pēdējais albums" Alvja Hermaņa režijā.

Bet 23. augustā koncertzālē "Cēsis", atceroties teātra kritiķes Silviju Radzobes darbus un reflektējot par viņas izcilo humora izjūtu, kā savdabīgs cieņas žests būs Latvijas teātru vadošo aktieru teatrāla performance "Silvijai Radzobei veltīta basketbola spēle ar Latvijas garāko aktieru piedalīšanos". Tai režiju veidos Valters Sīlis.

"Silvija Radzobe daudzus gadus bija festivāla Grand Prix teātra skates veidotāja, atlasīja sezonas izcilākās izrādes programmai un izglītoja festivāla apmeklētājus ar lieliskām informatīvi bagātām un vienmēr klausītāju piepildītām lekcijām. Viņas kaislība bija ne tikai teātris un izrādes, bet arī basketbols un tā aktualitātes, ko viņa komentēja tikpat azartiski un priekpilni kā teātrī notiekošo. Šī performance iecerēta kā aktieru, režisora Valtera Sīļa un Zanes kopdarbs improvizācijas formā ar Zanes Radzobes atlasītiem tekstiem," stāsta festivāla direktors Juris Žagars.

No 1. līdz 22. augustam uz kino skatuves Cēsu Laikmetīgā mākslas centra pagalmā tiks izrādīta kino programma "Skaņa, ko redzam. Telpa, ko dzirdam", ko šoreiz veidojis filozofs Uldis Tīrons. Augusta ietvaros tika izrādītas četras filmas – Arvīda Krieva "Vainīgais" (1979), Frica Langa "M" (1931), Žaka Tatī "Ilo kunga brīvdienas" (1953) un Frīdriha Vilhelma Murnava "Saullēkts: Divu cilvēku dziesma" (1927).

Cēsu Mākslas festivāls notiek ar patrona SEB bankas, festivāla ģenerālsponsora Latvijas Mobilā Telefona, Latvijas Republikas Kultūras ministrijas, Valsts Kultūrkapitāla fonda, Cēsu novada domes, Koncertzāles "Cēsis", kā arī a/s Latvenergo un a/s Latvijas Gāze atbalstu.

Biļetes pieejamas Biļešu Paradīze tirdzniecības vietās visā Latvijā un internetā www.bilesuparadize.lv.